

Samarbejdsflader mellem erhvervs- akademier og er- hvervsskoler

Mål og anbefalinger

Arbejdsgruppe nedsat af EA-2015-styregruppen
November 2012

Indledning

Dette notat opstiller mål for samarbejdet mellem erhvervsakademier og erhvervsskoler og giver anbefalinger til "god praksis". I de tilfælde, hvor det er os bekendt, at der eksisterer konkret praksis i sektoren inden for det pågældende område, henviser vi til konkrete eksempler.

Notatet er sat op i kortfattet skemaform mhp. at skabe overblik og hurtig adgang til centrale pointer. Det falder i to kapitler:

1. del. Mål og anbefalinger vedr. samarbejdsflader	2
1.1. Strategisk niveau på EA-sektorplan hhv. akademiniveau	2
1.2. Taktisk niveau på akademiniveau	5
1.3. Operationelt niveau på uddannelsesniveau	6
2. del. Katalog med konkrete eksempler på partnerskabs- og samarbejdsaftaler og samarbejdsfelter mellem erhvervsakademier og erhvervsskoler	7
2.1. Undervisningsnært samarbejde på fuldtidsuddannelserne	7
2.2. Efter- og videreuddannelse	12
2.3. Tværgående eksempler	15

Notatet er udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af EA 2015-styregruppen. Arbejdsgruppen består af:

- Ulla Skaarup, EA Sjælland (tovholder)
- Kåre Heide-Ottosen, EA Lillebælt
- Miriam Skjalm Lissner, KEA
- Kirsten Ringgaard, Cph Business
- Erling Jensen, Dansk Metal
- René van Laer, København Nord.

Dea Sommer, EA Sjælland, har været referent og skrivende i processen.

November 2012

1. del. Mål og anbefalinger vedr. samarbejdsflader

Niveau	Mål med samarbejdet	Anbefaling	Eksempler
1.1. Strategisk niveau på EA-sektorplan hhv. akade-miniveau	At sikre godt samarbejdsklima mellem udbydere af erhvervsrettede uddannelser på EUD- hhv. videregående niveau	<p>At samarbejdet mellem rektorkollegiet og DE-L formaliseres og at parterne evaluerer samarbejdet en gang årligt.</p> <p>At det på sektorniveau aftales, at hvert erhvervsakademi inviterer erhvervsskolerne i sit udbudsområde til at indgå en samarbejdsaftale.</p>	
	<p>At sikre sammenhæng i uddannelsessystemet, herunder:</p> <p>At sikre gennemsigtighed i forhold til videreuddannelsesmuligheder</p> <p>At erhvervsakademierne kan fremvise gode resultater i udviklingskontraktens punkt: "Andelen af regionens udbud af erhvervsuddannelser, som giver direkte adgang til mindst én af institutionens erhvervsakademiuddannelser"</p>	<p>At det på sektorniveau aftales, at erhvervsskolerne og akademiet i et dækningsområde afklarer, hvilke uddannelsesveje elever med erhvervsuddannelser kan gå. Og at det formidles til Studievalg, jobcentre mv. Der kan evt. udarbejdes informationsmateriale herom.</p> <p>At erhvervsskolerne og erhvervsakademiet i et dækningsområde, som led i deres samarbejde, drøfter den geografiske uddannelsesdistri-</p>	Se eksempel 1.2 om strategisk samarbejde om oprettelse af hhv. ny studieretning på HHX og nyt

		<p>bution, herunder ønsker til nye udbud hhv. uddannelser og/eller udbudsplaceringer i dækningsområdet.</p>	<p>udbud på AK-/PBA-niveau.</p>
	<p>At medvirke til opfyldelsen af 60 %-målsætningen, herunder:</p> <p>At flere med EUD-baggrund tager videregående uddannelse i del- eller fuldtidsregi.</p>	<p>At det på sektorniveau aftales, hvordan samarbejdet mellem erhvervsskoler/-akademier, Studievalg, jobcentre m.fl. styrkes mhp. få flere til at tage en videregående uddannelse.</p> <p>At erhvervsakademisektoren monitorerer overgangen fra EUD-uddannelserne mhp. at styrke markedsføringen, fastholdelsestiltag mv. samt sektorens eksterne kommunikation</p> <p>At EA indgår samarbejde med erhvervsskoler og andre parter om nytænkning og udvikling af det erhvervsrettede udd.felt.</p>	<p>Rektorkollegiet besluttede medio 2012, at akademierne gennemfører "Rigets tilstand", som er en undersøgelse blandt EA-ernes nyoptagne studerende.</p> <p>Se eksempel 3.1 om konkret udviklingsprojekt.</p>

	<p>At sikre godt samarbejds-klima mellem det lokale erhvervsakademi og erhvervsskolerne i udbudsområdet, herunder blandt andet:</p> <p>At sikre uddannelsesdistribution i en geografisk stor region.</p> <p>At sikre driftssikkerhed og kvalitet i driften af vores uddannelser.</p> <p>At fastholde og udbygge kontakten til virksomheder og organisationer, der ønsker at anvende erhvervsakademiets uddannelser som led i kompetenceudvikling.</p>	<p>At hvert erhvervsakademi indgår skriftlige samarbejdsaftaler med erhvervsskolerne i sit udbudsområde.</p> <p>Samarbejdsaftale vedr. deltidsområdet er typisk relevant i fh. de merkantile erhvervsskoler, hvor man traditionelt har haft selvstændige kursuscentre.</p>	<p>Se eksempel 1.7 om leje- og driftsaftaler.</p> <p>Se eksempel 2.1 om uddannelsesdistribution mv. på deltidsområdet.</p>
--	---	--	--

Niveau	Mål med samarbejdet	Anbefaling	Eksempler
1.2. Taktisk niveau på akademi-niveau	At sikre maksimal udnyttelse af ressourcer og faciliteter samt indfrielse af kriterium 11 (jf. akk. af eksisterende uddannelser).	At uddannelsesinstitutionerne i relevant omfang kan låne specialfaciliteter af hinanden.	Se eksempel 1.4 om lån af faciliteter i fm. afvikling af eksamen
	At sikre maksimal udnyttelse af underviserkompetencer samt indfrielse af kriterium 2-5 (jf. akk. af eksisterende uddannelser).	At uddannelsesinstitutionerne i relevant omfang kan låne undervisere med specialkompetencer af hinanden.	Se eksempel 1.5 om udveksling af undervisere.
	At styrke overgangen fra EUD- til EA-niveau mhp. indfrielse af 60 %-målsætningen.	At erhvervsskole og –akademi samarbejder om at kvalificere og udvikle ansøgerfeltet på en specifik AK-/PBA-uddannelse	Se eksempel 2.2. om udbud af specialdesignede forberedelseskurser, eksempel 2.3 om markedsføring, eksempel 2.4 om behovsafdækning.
		At erhvervsskole og –akademi og andre parter samarbejder om behovsafdækning af uddannelsesbehov.	Se eksempel 2.5 om konkret pilotprojekt.

Niveau	Mål med samarbejdet	Anbefaling	Eksempler
1.3. Operationelt niveau på uddannelsesniveau	At styrke samarbejdet mellem uddannelser inden for samme branche på "langs" i uddannelsessystemet mhp. videndeling om 'ny viden' mv., meningsfulde forløb og markedsføring.	At EUD- og AK-uddannelser (hvor det giver mening) samarbejder om at udforme praksisbaserede undervisningsforløb der iscenesætter den virkelige værdikæde	Se eksempel 1.1 om konkret undervisningsforløb for designteknolog (AK) og beklædningshåndværker (EUD).
	At udvikle ny anvendelsesorienteret viden, arbejdsgange, redskaber osv. til gavn for erhvervs og profession.	At uddannelser på EUD- og AK-/PBA-niveauer indgår i fælles udviklingsprojekter mv.	Se eksempel 1.6. om konkret projekt med deltagelse af såvel erhvervsskoler, EA, UC og akademisk forskningsmiljø.

2. del. Katalog med konkrete eksempler på partnerskabs- og samarbejdsaftaler og samarbejdsfelter mellem erhvervsakademier og erhvervsskoler

Kataloget giver konkrete eksempler på eksisterende samarbejder. Eksemplerne er inddelt i tematiske klynger:

1. Undervisningsnært samarbejde på fuldtidsuddannelserne
2. Efter- og videreuddannelse
3. Tværgående eksempler

Eksemplerne er indsamlet af arbejdsgruppens medlemmer og repræsentanter, få nogle undtagelser, aktiviteter på medlemmernes egne akademier.

2.1. Undervisningsnært samarbejde på fuldtidsuddannelserne					
Hvad	Formål	Indhold	Udbytte	Aktører	Målgruppe For hvem er dette eksempel relevant?
1.1. Samarbejde mellem EUD- og AK-uddannelse om praksibaseret undervisningsforløb	<p>Kortsigtet: At sætte AK-studerende i stand til at løse konkrete problemer i praksis ved at give dem en virkelighedsnær oplevelse af at samarbejde på tværs af værdikæden og med ekstern partner.</p> <p>Langsigtet: At informere EUD-elever om videreuddannelsesmuligheder</p>	<p>Studerende på design- teknolog (AK) udarbejder og sender produktionsdokumentation og produktionsanvisninger til EUD-elever på beklædningshåndværkeruddannelsen. Opgaven består derefter i, at EUD-eleverne der skal sy efter de givne anbefalinger mv. og ikke må afvige fra dette.</p>	<p>Studerende/elever får forståelse for værdikæden, kommunikation på tværs af værdikæden og med relevante samarbejdspartnere.</p> <p>Organisatorisk læring: Lærersamarbejde på tværs af inst. om planlægning, gennemførelse og evaluering. Kendskab til hindens uddannelsesniveau/-indhold.</p>	<p>EA og en erhvervsskole</p> <p>Samarbejde kan også inddrage eksterne parter og virksomheder fx i fm. at stille en caseopgave og/el evaluere produkt, kommunikationsflow, proces mv.</p>	<p>Studieledere og undervisere</p>

	og på sigt rekruttere nye studerende.		Faglig ajourføring: EA-lærere holder sig processer ajour med nye metoder, materialer osv.		
1.2 Sikre sammenhæng i uddannelsessystemet	<p>At informere HHX-elever om videreuddannelsesmuligheder og på sigt rekruttere nye studerende.</p> <p>At tilbyde en studieretning og videreuddannelsesmulighed til et segment af typisk drenge, der måske ikke ellers vil tage en uddannelse.</p> <p>At sikre "vækstlag"</p>	<p>Strategisk ledelsessamarbejde om uddannelsesdistribution i dækningsområdet.</p> <p>Samarbejde om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oprettelse af en ny studieretning på en ungdomsudd. (fx en sportsklasse) der matcher en eksisterende PBA (fx PBA i sportsmanagement). • Og/eller oprettelse af en AK el PBA, der ligger i forlængelse af en eksisterende studieretning på en ungdomsudd. <p>I begge tilfælde kan der eksperimenteres med fælles temaforløb på de to udd.niveauer, hvor de to grupper har fælles aktiviteter og/el</p>	<p>Udvide det faglige studiemiljø</p> <p>Organisatorisk læring: Lærersamarbejde på tværs af inst. om planlægning, gennemførelse og evaluering. Kendskab til hinandens uddannelsesniveau/-indhold.</p> <p>Faglig ajourføring: EA-lærere holder sig processer ajour med nye metoder, materialer osv.</p> <p>Rekruttering</p>	EA og en erhvervsskole (eller STX)	<p>Studieleder og undervisere</p> <p>EA-rector og erhvervsskoleledirektør/gymrector</p>

		<p>samme problemstilling, som behandles på forskellige abstraktionsniveauer og læringsmål.</p> <p>Mhp. rekruttering kan der i begge tilfælde etableres brobygningsaktiviteter, hvor gym-elever i korte forløb deltager på AK eller PBA.</p>			
1.3 Brobygning på ungdomsuddannelserne	At informere elever på ungdomsuddannelserne om videreuddannelsesmuligheder og på sigt rekruttere nye studerende.	<p>Brobygning kan antage mange former som fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En eller flere klasser på den ældste årgang på en ungdomsuddannelse besøger erhvervsakademiet og får lov at vælge sig ind på forskellige undervisningsforløb, der giver et indtryk af erhvervsakademiuddannelser. • At vores studerende tager en elev fra en ungdomsuddannelse med i praktik en uge. 	<p>Markedsføring</p> <p>At EA-sektor nærmer sig 60 %-målsætning</p>	EA og en erhvervsskole/STX	<p>Studieleder og undervisere</p> <p>Praktikkoordinatorer</p> <p>Markedsføringsafd.</p> <p>Studievejledere</p>
1.4	At sikre at uddannel-	At eksamener og prø-	Maksimal udnyttelse	EA og erhvervsskole	Studieleder og under-

Lån af ressourcer og faciliteter	serne, herunder eksamener, gennemføres ved hjælp af bedst mulige faciliteter	<p>ver afvikles i lånterammer med det rette tekniske (special-) udstyr.</p> <p>Specialfaciliteter kan udnyttes til gavn for flere parter – det bliver billigere</p> <p>Alternativt kan klasser på ungdomsuddannelserne låne vores faciliteter fx i fm. brobygning</p>	<p>af faciliteter og ressourcer.</p> <p>Indfrielse af akkrediteringskriterium 11</p> <p>Markedsføring</p>		<p>visere</p> <p>EA-rector og erhvervsskoleledirektør/gymrector</p>
1.5 Drift af uddannelse	<p>At sikre bedst mulige faciliteter og bedst kvalificerede undervisere.</p> <p>At sikre optimal kontakt til aftagere hhv. forskningsmiljø.</p> <p>At sikre og udvikle praksisbaseret undervisning + "vækstlag" i kraft af EUD-undervisernes engagement og viden om udd.</p>	En ny teknisk Pba-uddannelse er opbygget af og gennemføres i tæt samarbejde mellem undervisere fra de tre miljøer. Samarbejdet er ved at blive konstituerende for uddannelsens faglige identitet.	<p>Udviklingsbaseret i relation til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erhvervs og profession • Forskningsviden <p>Indfrielse af akkrediteringskriterium 2-5.</p> <p>Løbende faglig ajourføring i forhold til både praksis og forskning.</p>	EA, en erhvervsskole og et universitet	<p>Studieleder og undervisere</p> <p>EA-rector og erhvervsskoleledirektør.</p>
1.6 Anvendelsesorienteret udviklingsarbejde	At udvikle ny anvendelsesorienteret viden, arbejdsgange og redskaber til gavn for	EA-undervisere deltager i partnerskabsprojekt. Deltagelsen indbefatter konkret ud-	Inddrage (forsknings-) resultaterne i undervisningen på både AK- og EUD-niveau.	EA, en UC, en erhvervsskole og forskningsmiljøer på to universiteter	<p>Studieleder og undervisere</p> <p>EA-rector og erhvervs-</p>

	erhverv og profession	viklingsaktiviteter og sikrer dialog med praksisfeltet om konkrete arbejdsfunktioner mv. og med forskningsfelter om dataindsamling/-bearbejdning, resultater osv.	Løbende faglig ajourføring i forhold til både praksis og forskning. Udvikling af erhvervet.		skoledirektør.
1.7 Leje- og driftsaftaler	At sikre uddannelsesdistribution i en geografisk stor region. At sikre driftssikkerhed og kvalitet i driften af vores uddannelser.	Skriftlige aftaler om fx: <ul style="list-style-type: none"> • Leje og drift af lokaler, fælles arealer og IT-services • Samarbejde om Videncenter og andre uddannelsesrelaterede faciliteter (laboratorier) • Samarbejde om fælles udviklingsopgaver • Samarbejde om kontakt til det lokale erhvervsliv • Samarbejde om kommunal campusudvikling • Samarbejde om brobygning mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser 	Klare linjer og forventningsafstemning. Godt grundlag for samarbejde.	EA og erhvervsskoler i en region	EA-rector og erhvervsskoleledelse.

2.2. Efter- og videreuddannelse					
Hvad	Formål	Indhold	Udbytte	Aktører	Målgruppe For hvem der dette eksempel relevant?
2.1 Samarbejdsaftale	<p>At sikre uddannelsesdistribution i en geografisk stor region.</p> <p>At sikre driftssikkerhed og kvalitet i driften af vores uddannelser.</p> <p>At fastholde og udbygge kontakten til virksomheder og organisationer, der ønsker at anvende erhvervsakademiets uddannelser som led i kompetenceudvikling.</p>	<p>Skriftlige aftaler om fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videndeling • Markedsføring • Opgave- og rollefordeling i forhold til afvikling af uddannelsesaktiviteter (før, under og efter) • Kvalitetssikring/-udvikling • Samarbejde om fælles udviklingsopgaver • Samarbejde om kontakt til det lokale erhvervsliv <p>Samarbejdsaftale er typisk relevant i fh. de merkantile erhvervsskoler, hvor man traditionelt har haft selvstændige kursuscentre</p>	<p>Klare linjer og forventningsafstemning. Godt grundlag for samarbejde.</p>	EA og erhvervsskoler i en region	EA-rector, erhvervsskoleledelse og kursuscenterchef
2.2 Udbud af forberedelseskursus	At kvalificere og udvide ansøgerfeltet på en teknisk PBA-udd.	Specialdesignede forberedelseskursus i matematik C rettet mod optagelsesberettede håndværkere.	<p>At EA-sektor nærmer sig 60 %-målsætning</p> <p>Øget gennemførelse og trivsel på PBA-udd.</p>	EA og et voksenuddannelsescenter (VUC)	<p>Rektor på EA hhv. VUC</p> <p>Studieleder og undervisere</p>

	Markedsføring	<p>Forslag: at lave Specialdesignede turboforberedelseskursus i dansk eller engelsk fx fokuseret på fagsprog</p> <p>Forslag: at lave sommerkursus for faglærte i eftervidereuddannelsesregi som smagsprøve på muligt videreuddannelsesforløb</p>			
2.3 Markedsføring	<ul style="list-style-type: none"> • At markedsføre efteruddannelsesmuligheder og understøtte "Flere i uddannelse" via øget rekruttering. • At sikre løftet: faglært til videreuddannet • At sikre det parallelle spor (faglærte med "længere" erfaring) 	<p>Kan antage mange former som fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialog ml arbejdstagere og EA i fm. voksenvejledning • Individuel kompetenceafklaring (standardmerit) • Samkørsel af parternes registre • Adgang til erhvervsskolernes alumneregistre mhp. undersøgelse af uddannelsesbehov og/el formidling af uddannelsesstilbud • Undersøge udbudsformer, bl.a. med formålet at den studerende 	<p>Sammenhæng i uddannelsessystemet.</p> <p>At EA-sektor indfrir 60 %-målsætningen, dels direkte fra EUD, og dels fra "erfarne faglærte".</p> <p>Sikre en mere veluddannet arbejdsstyrke, bl.a. med faglært baggrund.</p> <p>Løftet kan samtidigt give plads til flere med ufaglært baggrund kan blive faglærte, ved at sikre et "skorstens-træk"</p>	<p>Findes ikke pt. som enkeltstående eksempel.</p> <p>EA, erhvervsskoler og arbejdsmarkedets parter.</p> <p>Evt. jobcentre mv. mhp. brug af jobrotation.</p>	<p>EA, erhvervsskoler og arbejdsmarkedets parter.</p> <p>Gennem lokale afdelinger og tillidsrepræsentanter at "opsøge" potentielle medarbejdere/studerende.</p>

		kan bevare tilknytning til arbejdspladsen.			
2.4 Behovsafdækning af uddannelsesbehov i regionen	At sikre relevant uddannelsesdistribution i en region.	At samarbejde med lokalt VEU-center og evt. region om udvikling af behovsanalyse og/eller brug af eksisterende.	Opdateret viden om uddannelsesbehov. Udvikling af relevante uddannelses tilbud.	EA, en region og et VEU-center	EA, VEU-centre og region
2.5 Pilotprojekt (indhentning af viden og ideudvikling i ft. nuværende og kommende praksis)	At sikre fleksibel overgang fra AMU til videreuddannelse	Undersøgelse af muligheder og barrierer for at styrke overgangen fra Den Grundlæggende Lederuddannelse (GLU) til Akademiuddannelsen i ledelse (AU i ledelse). Nogle af de indsatser der blev fundet frem til for at øve overgangen var: <ul style="list-style-type: none"> • Vejledning og information • Samarbejde med virksomheder • Organisering af uddannelsesforløbene • Det pædagogiske og ledelsesfaglige miljø på lederuddannelserne 	Inspiration til en øget indsats på området, herunder en række forslag og idéer til, hvordan overgangen kan styrkes. At EA-sektor indfrir 60 %-målsætning.	En række EA-ere, efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS), Industriens Uddannelser, en række erhvervsskoler og kursuscentre, HAKL og DE-Lederne.	Uddannelsesinstitutioner og virksomheder inden for AMU- og akademiområdet og VEU-centre.

2.3. Tværgående eksempler					
Hvad	Formål	Indhold	Udbytte	Aktører	Målgruppe For hvem der dette eksempel relevant?
3.1 Nytænkning af uddannelse og læring	<p>At bidrage til vækst i regionen ved at nytænke og udvikle det erhvervsrettede uddannelsesfelt fra EUD til ph.d.</p> <p>At forandre den eksisterende uddannelses-tænkning, så den bliver eksperimentel i sin tilgang til uddannelse, og efterspørgselsorienteret frem for udbudsorienteret.</p>	<p>At udvikle, afprøve og effektmåle nye metoder og veje for uddannelse. Og gennem systematiske eksperimenter, hvor viden opbygges, afprøves som grundlag for nye eksperimenter og implementeres i partnerorganisationerne.</p> <p>Eksperimenterne udføres i to spor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innovation, som omhandler innovative uddannelser og nytænkning af uddannelsespraksis. 2. Flexication, som omhandler fleksible uddannelser. 	<p>Kort sigt: At nytænke uddannelse og læring</p> <p>Lang sigt: At sikre uddannelsernes relevans i fh. arbejdsmarkedet generelt og brancherne specifikt,</p> <p>At EA-sektor indfrir 60 %-målsætning.</p>	<p>14 uddannelsesaktører i en region (EA, erhvervsskoler og professionshøjskoler), tre hospitaler, UU, Center for ungdomsforskning (CEFU) og en tænketank.</p> <p>Derudover et netværk af virksomheder og interesseorganisationer.</p>	EA-sektor, EA-rektorer, udviklings- og kvalitetschefer m.fl.